

irretractibili, in quo Pontifex nunquam aut raro dispensat, unde tali votum maturum et perfectum usum rationis efflagitat. Idem dicitur de eo qui invalidè ordinatur, vel ex defectu formæ, aut materiae, vel intentionis; putà, si quis per vim, aut metum Ordines susciperet, sine animo se ordinandi, ut *Salm. n. 45 et 46.* et *Croix n. 2163. cum communi.* (Et hic notandum, quòd qui non obligatur ad castitatem, nec ad Officium divinum teneatur; ut dictum est *I. 4. n. 144. v. Quæritur.*) In dubio tamen præsumendum est pro valore Ordinationis, ut *Croix n. 2203 et 2230.*

311. — Sed dubium est, an teneatur ad castitatem qui ordinatur ob metum gravem, sed cum animo se ordinandi? *Pontius de Matr. l. 7. c. 29. ac S. Antonius; Sot. Pal. etc. apud Croix n. 2163.* dicunt teneri, donec à Papa dispensemetur; quia metus minuit, non vero tollit voluntarium. At probabilius *Sanch. de Matr. l. 7. Dist. 29. n. 5. Bon. cit. q. 3. part. 2. n. 14. Escob. n. 483. cum Sayr. Conc. et Graff. ac Salm. c. 6. n. 46. cum Azor. Dic. etc.* dicunt non teneri, et validè posse Matrimonium contrahere, (non posse tamen in Ordine ministrare, constante Matrimonio, neque privilegiis Clericalibus gaudere. Vide *Salm. n. 50.*) Ratio, quia jam ex probabiliori sententia, ut supra, ordinari non tenentur ad castitatem, nisi ex voto, et verius est quòd votum metu gravi extortum irritum est, ex c. *Cum dilectus, de iis, qui vi, etc.* Vide dicta *I. 3. n. 197. v. Sed quæstio.* Limitant tamen hanc sententiam *Salm. n. 47. cum Nav. et Vega,* si hic postea, metu remoto, Ordinationem ratificaret aut verbis, aut in Ordine ministrando; modo sciat et advertat per hujusmodi actum tali obligationi se subjecere. Cæterum consultum est, ut tales metu ordinati pertinent dispensationem, quam pluries concessit S. C. ubi solidè metus probatus fuerit, prout refert *P. Zacharia, apud Croix l. 6. part. 2. ad n. 2163.*

Quid, si metus ex justa causa sit inflictus, putà si Episcopus ob inopiam ministrorum adstringeret metu aliquem ad se ordinandum? Probabile putant *Sanch. de Matr. l. 7. D. 19. n. 8. et Dicast. ex Navar. apud Salm. cap. 6. num. 48.* non teneri hunc ad votum castitatis, quia probabiliter (ut dicunt) metus, sive sit justus, sive injustus, et sive gravis sit vel levis, semper irritat votum. Sed melius oppositum tenent ipse *Sanch. l. c. et Salm. n. 47. cum Dic. et Philiberto,* quia eo casu esset ille irrationaliter invitus; et ideo metus votum non irritat, sicut nec etiam irritat matrimonium, juxta dicenda de *Matr. n. 1057.*

312. — Quær. 3. Quandonam conjugatus, constante Matrimonio, possit sacris Ordinibus initiari? Certum est, quòd sine licentia uxoris non liceat uxorato Ordines sacros suscipere, nec etiam primam Tonsuram, ex c. *ult. de Temp. ord. in 6. et in Extrav. Antiquas de Voto.* Imponitur inò irregularitas in eum, qui sine dicta licentia, vel legitimo divorcio in Sacris ordinatur; etiamsi Matrimonium non fuisset consummatum; quia hoc dirimitur tantum per professionem Religionis, non vero per Ordinationem, ut in *ead. Extrav.* Vide *Salm. c. 6. ex n. 51.*

Probabile tamen est cum *Sanch. Avers. et Salm. n. 56.*, quòd qui post Matrimonium tantum ratum ordinaretur in Sacris, non teneretur Religionem profiteri, ut dicunt *ib. S. Anton. Azor. et Led.* Quia majus onus est Religionem profiteri, quàm ad solam castitatem se adstringere.

Licitè autem potest conjugatus ad sacros Ordines promoveri ex licentia uxoris, modo ipsa castitatem voeat, ut habetur in c. *Conjugatus de Convers. conjug.* Et modò licentia sit expressa et omnino spontanea, ex cap. *Consuluit, eod. tit.* Sed hic dubitatur 1. An eo casu uxor ultra votum teneatur Religionem profiteri? Affirmant *Sanch. de Matr. D. 39. n. 6. et Salm. c. 6. n. 58. cum Soto.* Sed verius negat *Pontius de Matr. l. 6. c. 25. n. 7. Dian. p. 4. tr. 4. R. 129. et Hurt. ex Nav. et Sa ap. Renzi. p. 371. q. 3.* Idque clarè probatur ex cit. c. *Conjugatus*, ubi dicitur: « Nullus » conjugatorum est ad sacros Ordines promovendus, nisi ab uxore » continentiam profitente fuerit absolutus. Non dicitur Religionem profitente, sed continentiam. » Excipiendum tamen 1. si vir ad Episcopatum assumatur, tunc enim uxor omnino debet Religionem ingredi, ut statuitur in c. *Sane 6. de Conv. conj.* Excepit 2. si vir fieret Religiosus, et uxor esset juvenis, ex c. *Cum sis 4. eod. tit.* ubi sic dicitur: « Prohibemus ne virum vel uxorem, nisi uteaque ad Religionem migravit, transire permittas. » Verum, si ita uxor senex est, et sterilis, quòd sine suspicione possit esse in seculo, dissimilare poteris, ut, ea in seculo remanente, et castitatem promittente, ad Religionem transeat » vir ejusdem. »

Dubit. 2. An mulier hujus viri ad Ordines sacros promoti, si emiserit simplex votum castitatis, validè contrahat Matrimonium post mortem viri? *Prima sententia negat, et hanc tenent Sanch. de Matr. l. 7. d. 40. n. 2. Mazzota t. 4. p. 213. et Salm. c. 6. n. 59,* cum communi ut assurunt, ex c. *Quia sunt. 10. d. 28.* ubi loquens D. Greg. de secundo Matrimonio inito cum hujusmodi uxore, dicit: *Qui male sociati sunt, disjungantur.* Et idem dicitur in *Can. seq. 11. ib.* Et ratio est, quia Ecclesia ob reverentiam Ordinis a primo viro assumpti, et ob licentiam uxoris voventis, reddit eam inhabilem ad subsequens conjugium. Hæc sententia est quidem communior, et valde probabilis; sed satis probabilis est etiam secunda sententia cum *Sot. de Just. l. 7. q. 5. ar. 3. Sol. ad 2. et Pontio l. 7. c. 25. n. 10,* qui dicunt, præfatum Matrimonium esse validum; licet enim in præfatis textibus præcipiatur separatio conjugum in poenam secundi Matrimonii contracti, non tamen declaratur Matrimonium esse nullum; tantò magis quòd hujusmodi poena separationis etiam aliis criminibus in jure imponitur (ut probat *Pontius c. 20. n. 6.*), absque eo quòd Matrimonium sit nullum.

An autem vir, qui ex justa causa perpetuum fecerit divorcium ab uxore, possit, ea inscia vel invita, Ordines sacros suscipere? Vide dicenda de *Matr. n. 969.* ubi dicemus cum communi, quòd bene possit.

§. II.

De Obligatione habendi titulum.

813. Pœna in contravenientes. — 814. De titulo Paupertatis. — 815. De titulo Beneficii. Not. 1. Juxta cuius diœcesis taxam desumenda sit sufficientia Beneficii? Not. 2. Quid, si defectus sit modicus? Not. 3. Quid veniat nomine Beneficii? An stipendia Missarum? — 816. Et an sufficiat Beneficium de futuro? — 817. De Titulo Patrimonii. — 818. Qu. I. An quis possit ordinari ad titulum suæ industriae? — 819. Qu. II. An pater teneatur assignare patrimonium filio volenti ordinari? — 820. Qu. III. An incurrat suspensionem qui ordinatur sine titulo? — 821. Dub. 1. An qui ordinatur cum patrimonio ficto? — 822. Dub. 2. An qui ordinatur data fide de reddendo illud donanti? — 823. Dub. 3. An qui post Diaconatum illud donanti renunciat? — 824. Dub. 4. An ordinatus possit Patrimonium renunciare, si habeat aliunde sustentationem?

813.—CERTUM est ex *Trid. s. 21. c. 2.* quod Episcopus neminem ad sacros Ordines admittere possit, nisi ille titulum habeat sustentationis; alter Episcopus ordinans, vel Dimissorias concedens, tenetur ipse eum alere, usque dum ille titulum habeat, ex c. *Cum secundum, de Præb. etc. Recipimus, de Æstate, et qualit. ordin.* Si verò Episcopus rem Examinatoribus remiserit, et ipsi mala fide titulum approbaverint, ipsi pro rata tenetur ad ordinati sustentationem; at, si ipsi non habeant unde alimenta præstare possint, actio datur contra Episcopum, ut *Glos. in d. c. Cum secundum.* Item, si Ordines sacri à diversis Episcopis sint collati, quisque Episcopus qui ordinavit, tenetur pro rata ad alimenta, ex c. 4. *De Præb.*

Ad nihil tamen tenetur Episcopus (vel alii ut supra), I. si, debita diligentia jam adhibita, curaverit ut Patrimonium esset rerum, et casu illud esset distractum, vel fictitium inventum. II. si Clericus possit aliunde vivere, etiam ex suis honestis labores, vel si habeat patrem divitem, quia pater ex jure naturali tenetur filium alere; *Salm. c. 6. n. 63. cum Barb.*

Deinde hinc notandum, quod si titulus, quo suscepit Subdiaconatum, casu pereat, non potest is ad superiorem Ordinem ascendere sine novo titulo; *Croix n. 2284. cum Pal. et Gob.*

Titulus autem sustentationis potest esse vel paupertatis, vel sufficientiæ, nempe Beneficii, aut Patrimonii, de quibus singulariter hinc agendum.

814. — Et I. Quoad titulum paupertatis: hoc titulo soli Regulares professi ordinantur, non autem Novitii, qui ex *Constit. 75. S. Pii V. Romanus*, non possunt Sacros Ordines suscipere sub pœna suspensionis, nisi Patrimonium habeant, exceptis Religiosis Soc. Jesu, qui post vota simplicia ordinari possunt: et, si inde à Religione ejiciantur, teneri superiores eos alere, usque dum habeant unde vivant, dicit *Philib. apud Salm. c. 6. n. 64.* afferens Decisionem S. C. Sed *Croix* absolute hoc negat n. 2288,

et n. 2196, referens plures alias Declarat. S. C. in contrarium, Imò *P. Zacharias ap. Croix ad cit. n. 2196.* addit, quod Bened. XIII, *Motu proprio*, edito an. 1724 die 14 Jun. declaraverit in perpetuum, « Societatem non teneri ad ullam submissiōnem congruae sustentationis, vel alimentorum illis, » qui post biennium probationis à suis superioribus ejiciuntur, » tametsi dum in ea permanebant, ad sacros etiam Presbyteratūs » Ordines ad titulum paupertatis promoti fuerint. » Et hanc rationem Pontifex ad talem Sanctionem præmittit, ne qui dimissione causam præbuerint, utilitatem ex sua culpa reportent.

815. — II. Quoad titulum Beneficii, ante omnia hic prætantum est Decretum *Trid. sess. 21. c. 2. de Ref.* ubi: « Cū non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare...; compertumque sit quamplures plerisque in locis ad sacros Ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis configunt se Beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit S. Synodus ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus etc., ad sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitimè constet eum Beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victimum honestè sufficiat, pacifice possidere. Id verò Beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius Beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commodè possit, et aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel communitate Ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, talia que esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec Beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant unde vivere possint, antiquorū Canonum pœnas super his innovando. »

Not. 1. sufficientiam Beneficii desumendam esse juxta taxam Diœcesis ubi est Beneficium, si ipsum requirit perpetuum residiendum; si verò non requirit, juxta taxam originis, ut pluries declaravit S. C. an. 1701, 1708 et 1713 apud Bened. XIV, *de Synod. l. 12. c. 9. n. 2.* ubi refert idem corroboratum fuisse ab Innoc. XII in *Constit. Apostolici ministerii*, quæ deinde confirmata fuit, et extensa per totum Orbem à Bened. XIII.

Not. 2. quod, si defectus Beneficii sit modicus, licet quis ordinatur; secus, si sit notabilis, ut notat *Viva ex Dian. p. 4. tr. 4. R. 52. cum Sanch. et Nav.* Notabilem autem meritò esse censet *Viva art. 4. num. 5. defectum quintæ partis.*

Not. 3. quod nomine Beneficii possit etiam aliquis ordinari ad titulum Coadjutoriæ perpetuæ, ut *Sanch. et Nav.* apud *Croix num. 2269.* (modo Coadjutor ratione illius congruam habeat sustentationem, ut rectè advertunt *Gonz.* et *Garc.* apud *Barb.*)

All. 19. n. 23.) vel quotidianarum distributionum, vel Capellaniæ, vel Pensionis, vel Præstimonii perpetui (Præstimonia sunt quidam redditus abstracti ex redditibus Beneficiorum). Ita Salm. c. b. n. 68 et 69 et Barb. l. c. n. 24. *Campanile*; et hoc etiamsi officia tur, aut capellania illa sit amovibilis, dummodo qui habet jus nominandi, obligetur non removere ordinatum, usque dum hic sibi procuret Beneficium aut Patrimonium, ut sapienter advertit Benèd. XIV, *Notif.* 26. n. 11.

Non sufficiunt autem ad titulum Missarum stipendia, aut eleemosynæ, cùm sint incerta, nisi forte hæc communiter occurrant sufficienter ad sustentationem, ut dicit Phili. apud Salm. d. n. 69. *in fine*; vide dicta n. 774. Nec sufficit titulus mensæ Episcopalis, nisi adsit consensus capituli, saltem tacitus, nempe si sciens non contradicat, ut Croix. n. 2271. probat ex praxi.

316. — Quær. an quis possit ordinari ad titulum Beneficij certi de futuro? Affirmant Sayr. *Campanile*, etc. apud Salm. num. 70. et admittit Jordan. apud Croix n. 2273. si ex circumstantiis certè videatur non impedienda possessio. Sed verius negant Barb. All. 19. n. 28. cum Led. Garcia, Salsedo et Ugol. Bon. p. 5. n. 29. cum Sayr. et Cenedo, ac Salm. l. c. cum Phili. etc. Quia Trident. loco supra cit. requirit omnino pacificam possessionem Beneficij; quare is ordinari nequit, etiamsi injustè impeditur à possessione. Si quis tamen possidet Beneficium, sed redditus exigere non possit, usque dum fiat Sacerdos, bene posset ordinari Subdiaconus, et Diaconus. Ita Barb. n. 29. cum Amend. et Garc.

317. — III. Quoad titulum Patrimonii pertinet; ad hunc titulum ex Trid. d. sess. 21. c. 2. non possunt omnes ordinari, sed tantum ii, quos Episcopus judicaverit assumendos (verba Trident.) pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum. Patrimonium autem debet esse super re certa, et immobili, ac de sua natura frugifera, pacifice possessa, nec ære alieno, aut hypotheca gravata, ut communiter cum Salm. c. 6. n. 76. et Pot. n. 54. Hinc non sufficit, si aliquis, etiam scripto, promittat ordinando alimenta, sufficit tamen census perpetuus adhuc redimibilis, quia hic de se fructificat; modo Episcopus cautionem adhibeat, ut si redimatur, in aliam emptionem applicetur, ut notat Croix. Idque sic admittit etiam Bened. XIV, *Notif.* 16. n. 12. et Escob. n. 378. cum Pal. Marchin. et Leand. ac Decisione Rotæ Rom. Sufficit etiam, si quis de suis redditibus tot annuos aureos ad sustentationem sufficienes per instrumentum ordinando donet, ut dicunt Ugolin. et Philib. apud Salm. n. 77. Quod admittit Barb. apud Croix n. 2272. casu quo urgeret penuria Sacerdotum. Imò admittit Bened. XIV, l. c. n. 16. ex Decr. S. C. etiam quando Clericus assumitur pro necessitate, vel commoditate Ecclesiae. Addit Gob. ib. sufficere, ut aliquis Comes, aut Communitas obliget sua bona ad Clericum alendum: quod valde probabile mihi videtur, saltem quoad Communitatem, sicut et aliis, quos consului, visum est (etsi Croix. l. c.

oppositum probabilius vocet.) Trident. enim nequaquam limitat, ut Patrimonium super re stabili constituatur; tantum præscribit d. sess. 21. c. 2. quòd sit verum, et sufficiens ad Clericum sustentandum, quia Concil. id præcipue cavere intendit, ne Ecclesiæ ministri ob inopiam emendicare cogantur. Tuttior ideo ad hoc erit obligatio alicujus Communitatis, quā assignatio alicujus rei stabilis, cùm hæc facilius deficere possit quād aliqua tota Communitas. Notandum verò, quòd in Concordato nostri Regni statutum sit non posse in posterū Patrimonia constitui, nisi unicè super bonis immobilebus, aut super annuis redditibus fixis; vide verba Concordati infra num. 830. *in fine*. Patrimonium autem computatur loco legitimæ, nisi aliud constet expressè ex voluntate patris. *Potest.* n. 55. cum Pal. Mol. et Croix n. 2277. contra *Vivam Art.* 4. num. 6. *in fine cum Garcia*.

318. — Quær. I. An quis ordinari possit sine Patrimonio, sed ad titulum suæ industriae, puta, si sit pictor, ludimagister, vel alias professionis? Affirmant Gonz. Barb. Cord. Henr. Garcia, etc. apud Salm. cap. 6. num. 65, quia tunc prudenter judicatur victimum congruum ei non fore defecturum, juxta mentem Conc. Sed verius oppositum est tenendum cum Croix num. 2275. et Sa. Dian. Sanch. Led. cum Salm. c. 6. n. 66. Et de hoc Bened. XIV, *Notif.* 26. n. 7. plures assert Decis. S. C. et signanter unam emanatam mense Octob. 1589, in qua dictum fuit: « Si » quis tantum habeat, quod ex industria vel honesto labore lucrat, putà quòd sit musicus, magister Grammaticæ, pictor, scriptor, aut alterius professionis, non potest promoveri, etiamsi » id sit sufficiens ad sustentationem vitæ. » Item die 23 Maii 1609 S. Cong. respondit: « Gradum Doctoratus tam in Theologia, quād Jure Canonico non esse titulum, ad quem aliquis ad » sacros Ordines promoveri queat; sed requiri omnino vel Beneficium vel Patrimonium ad vitam promovendi honestè sustentandam sufficiens. » Ratio, quia Trident. statuit, quòd ordinandus non solùm habeat unde vivat, sed etiam ad evitandas fraudes et errores, præscribit quòd legitimè constet eum Beneficium (sive Patrimonium) pacifice possidere. Quibus verbis excludit quamcumque spem acquisitionis de futuro, cùm hæc spes per infirmitatem, vel aliud accidens deficere possit.

319. — Quær. II. An, si filius, invito parente, vellit Sacerdotum suspicere, teneretur pater illi Patrimonium assignare? Affirmandum est cum Sanch. de Matr. lib. 4. D. 26. n. 4. Barb. All. 19. n. 63. cum Campanile, et Genuensi, ac Salm. c. 6. n. 87. Philib. etc. Imò isti dicunt, ad hoc posse cogi à Judice Ecclesiastico; pariter ac pater cogi potest ad assignandam, prout tenetur, dotem filiæ, quæ dignum Matrimonium contraxit, vel quæ cupit Religionem ingredi, ut dicunt Lopez et Adven. apud Salm. ibid.

320. — Quær. III. An incurrat poenam suspensionis qui ordinatur sine patrimonio, aut Beneficio? Prima sententia negat cum Viga qu. 7. art. 4. num. 6. et Tol. Con. Phil. Dian. Henr. et aliis 6. 10.

apud *Salm. c. 6. n. 72*, cum *Sayr. March. et Gob.* apud *Croix*, n. 2283; item *Escob. n. 366*, cum *Tol. Avila, Rodr. Henrig. Viwald. Diana, et Marchino*. Hanc sententiam merito satis probabilem putant *Salm.* quia, licet in *c. Neminem, et c. Sanctorum*, *Dist. 70.* imponatur suspensio ipso facto ab exercitio Ordinis suscepti illi, qui facto titulo ordinatur: attamen in *cap. Cum secundum. De Præb. Innoc. III* hanc poenam ordinati commutavit in obligationem ordinantis ad eum alendum, ut ibi notat *Glossa*, et dicunt *Sanch. et Aversa*. Cū igitur *Trident. sess. 21. c. 2.* innovaverit poenas, intelligitur renovasse poenas, quae tunc erant in robore apud sacros Canones, nempe quod ordinans teneatur alere ordinatum sine titulo, non autem quoad ordinatum, cuius poena jam erat revocata. Et de hoc *Escob. d. n. 366*, afferat *Declar. S. C. editam anno 1583.* (quam referunt etiam *Barbosa, Garcia, et Vioald.*), ubi sic dictum fuit: « Ordinatus contra formam » hujus Decreti (id est Concilii) sine Beneficio vel patrimonio, » non est per hoc suspensus, nec aliquam poenam incurrit, sed » cogendus est ordinans illi providere, juxta cap. Secundum Apostolum de Præbend. qui solus Canon, non alii, à Concilio in » novatur. » Nec obstat Bulla *S. Pi^{II} V Romanus*, edita 14 Octob. 1568. ut opponit *Bonac. p. 5. n. 17*. ubi statutum fuit incurrere suspensionem Religiosos qui sine patrimonio ordinantur ante professionem; idemque dictum fuit de Clericis in communi viventibus. Nam id specialiter pro istis decretum fuit, nec ad alios extendendum. Quod autem moraliter peccet qui sic ordinatur, non revocatur in dubium, ut recte ait *Vioa l. c.*

Secunda tamen sententia probabilior, quam tenent *Suar. de Censur. d. 31. sect. 1. n. 35. Sanch. Cons. lib. 7. c. 1. dub. 35. n. 12. Bonac. d. 8. q. unic. p. 5. n. 24. et Salm. n. 73. cum Aversa* contradicit; Concilium enim dixit: *Antiquorum Canonum poenas super his innovando. Dixit innovando; ergo etiam poenas revocatas renovavit. Dixit poenas, non poenam; ergo non solum poenam ordinantis, sed etiam ordinati renovare intellexit. Dixit Canonum; ergo innovavit poenas non solius Canonis Innocentii III, sed omnium; et ideo addidit antiquorum. Nihilominus Salm. num. 75.* advertunt *I. cum Sanch.* quod, cū in dictis Canonibus non requiratur possessio, si quis ordinaretur cum vero titulo, sed sine illius possessione, peccaret quidem contra præceptum Tridentini, sed non incurreret suspensionem. Advertunt *II.* quod, cū antiquitus non requirebatur titulus sufficiens ad sustentationem, sed quicumque titulus sufficiebat, ut dicunt *ib. Nao. et Manuel*, valde probabile est excusari à poena qui ordinatur cum titulo insufficienti, quamvis non excusat à peccato. Advertendum autem *III. cum Vioa l. c.* quod in Synodo Dioecesis Neapolitanæ imponatur suspensio ipso facto, Archiepiscopo reservata, iis qui facto titulo etiam primam Tonsuram suscipiunt; et omnes ad id concurrentes incurront pariter ipso facto excommunicationem reservatam.

821. — Sed juxta hanc secundam sententiam, scilicet quod

ordinatus sine patrimonio incurrat suspensionem, dubitatur *I.* an aliis in locis, quam Neapoli, incurrat eam qui ordinatur cum patrimonio factio? *Prima* sententia, quam tenent *Escob. n. 366. cum Tol. et Avila, item Palau, Diana, Gobat. etc. ap. Potest. de Exam. Ord. n. 64.* negat, quia Tridentinum innovat poenam suspensionis, sed sub clausula, *nisi prius legitimè constet eum Beneficiū, sive patrimonium pacifice possidere.* Dicunt autem, quod quando quis ordinatur cum patrimonio factio, jam externè de ipso constet: ergo quamvis hic peccet in quantum facit testes jurare falsum, non incurrit tamen suspensionem. *Secunda* sententia affirmit; et posita tanquam vera sententia ut supra, quod incurrat suspensionem ordinatus sine patrimonio, hanc sequentiam censeo cum *Sanch. de Matrim. dist. 32. n. 8. Suar. de Censur. dist. 31. sect. 1. n. 35. Bon. l. c. p. 5. n. 21. Barbosa All. 19. n. 57. et Salm. c. 6. num. 78.* qui eam certam vocant cum *Fagn. Leand. Bonac. Led. Rodr. Potest. ib. n. 65.* Isti enim dicunt, quod ordinatus cum patrimonio factio non solum peccet, testes mendaces adhibendo, et Ecclesiam decipiendo, sed incurrat suspensionem. Ratio, quia si ordinatur cum patrimonio factio, revera sine patrimonio ordinatur, juxta mentem Concilii, et Canonum, qui requirunt titulum, ne Clericus cogatur emendare; et ideo dixit Concilium, *nisi prius legitimè constet*, etc. illud legitimè significat etiam documenta tituli legitima esse debere. Alia urget ratio, quia, cū quis ordinatur sine patrimonio, tenetur Episcopus ordinans eum alere; sed non tenetur, si ipso inscio ordinatur ille cum patrimonio factio: et sic decisum refert à *S. C. Bened. XIV. Notif. 26. n. 16. die 27 Nov. 1710.* Idem dicendum merito putant *Salm. n. 78 et 79. cum Nao. Rodr. etc.* si patrimonium constitutum fuerit in sola apparentia, quin translatum fuerit rei dominium in Clericum, quia tunc idem esset a*si* non esset constitutum.

822. — Dubit. 2. An incurrat suspensionem qui ordinatur cum patrimonio donato, sed data antapoca vel fide de reddendo illud donanti post Ordinationem? Dicitur *post Ordinationem*, nam si renunciatio ante eam fieret, certum est renunciationem esse validam, et tunc sine dubio (juxta eamdem secundam sententiam allatam n. 820.) ordinatus suspensionem incurreret, ut bene notat *Bonac. D. 8. q. un. p. 5. n. 23.* Dubium igitur est, si pactum sit de restituendo patrimonio post Ordinationem. *Prima* sententia dicit non teneri Clericum tale pactum exequi, et ideo non incurtere suspensionem, hanc sententiam tenent *Diana 3. p. tr. 4. R. 184. cum P. Led. et Vill. ac Escob. n. 369. cum Sa. et Leand.* Ratio, tum quia eo casu Episcopus acquirit jus supra patrimonium illud, cū alias ipse tenetur alere ordinatum; tum quia in *Trid. sess. 21. c. 2.* dicitur quod titulus Ordinationis (sive sit patrimonium, sive Beneficiū, sive pensio) sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possit. Et pactum illud, cū sit contrarium dispositioni Concilii, tanquam turpe rejicitur; et ideo, cū Clericus ille sit vero titulo ordinatus,

suspensionem non incurrit. Secunda autem sententia dicit, Clericum teneri patrimonium restituere, et suspensionem incurrere; eamque tenent *Avila*, *Corduba*, *Lopez*, et *Delacruz apud Diana* l. c. Ratio, quia tale pactum, esto sit illicitum, non tamen reprobatur in jure; unde Clericus sic ordinatus tenetur in conscientia reddere patrimonium cum ea conditione donatum. Sed omnino distinguendum cum *Palao* p. 11. n. 15. et dicendum, quod, si donans verum habuerit animum donandi, tunc, licet Clericus peccaverit acceptando, sub tali pacto, post Ordinationem tamen non tenetur patrimonium restituere, propter rationem supra à prima sententia allatam; quia pactum rejicitur, utpote oppositum Tridentino prohibent alienationem patrimonii sine licentia Episcopi; et ideo suspensionem non incurrit. Ita sentiunt præter AA. ibi citatos, *Tolet*. l. 1. c. 48. n. 5. et *Barb.* All. 20. n. 30 cum *Garcia*, *Manuel*, et aliis; et sic declaravit S. C. die 6 Martii 1638. (apud Bened. XIV, *Notif.* 28. n. 26.), dicens: « S. C. censuit eum qui de facto alienavit patrimonium, ad cuius titulum fuerat ordinatus, nulla facta mentione, quod ad illius titulum promotus fuisset, in censuras non incidisse, sed alienationem factam esse ipso jure nullam. » Et sic pariter S. C. pluries declaravit (ut refert *P. Zacharia apud Croix*. l. 6. p. 2. ad n. 2286.) omnem permutationem, hypothecationem, aut fidejussionem patrimonii seu tituli, sine licentia Episcopi, esse invalidam, etiamsi ordinandus habeat unde vivat. Si vero donans non habuerit veram intentionem donandi, tunc quidem ordinatus tenetur patrimonium restituere, quia tunc nunquam acquisivit illius dominium, cum illa non fuerit vera donatio, sed fictio donationis, ac propterea talis suspensionem incurrit; ita *Nav.* Man. c. 27. num. 58. *Bonac.* l. c. (qui id ut certum habet) *Sanch.* de *Matr.* l. 6. D. 32. n. 8. cum *Majol.* Met. etc. *Roncaglia* p. 130. q. 3. R. 1. cum *Tamb.* et *Salm.* c. 6. n. 82. cum *Philib.* *Gabr.* etc. item *Machant.* *Garcia*, *Torrobl.* *Lop.* etc. apud *Escob.* n. 367. Neque huic obstat Tridentinum, quia Concilium prohibendo alienationem patrimonii, loquitur de Clericis, qui illud verè adepti sunt, ut patet ex ipsis verbis, *Patrimonium verò vel pensionem obtinentes*. Neque Episcopus ullum jus acquirit super re fictè donata, cum Episcopus ordinans bona fide ad nihil tenetur, ut recte ait *Sanch.* l. c. cum *Navarr.* et *Docio*. Advertendum tamen hic, quod esto Clericus teneatur eo casu in conscientia reddere patrimonium ante Judicis sententiam, attamen donans (ut bene etiam aiunt idem *Sanch.* l. c. cum *Corduba* et *Salm.* n. 82. cum *communi*) in foro externo nullam habet actionem contra Clericum ad repetendam rem donatam, imò meretur illa spoliari in poenam sui criminis; quapropter videtur talis Clericus, si statim sit petiturus in judicio rem sibi adjudicari, posse interim rem retinere (licet suspensionem jam contraxerit,) juxta dicta *Tom.* 3. l. 3. n. 890. Et *Monacel.* tom. 1. p. 67. n. 4. refert ita decisum fuisse per S. C. Episc., nempe fictè donantem teneri liberum derelinquere patrimonium ordinato.

823. — Dubit. 3. An suspensionem incurrat qui post Diaconatum, vel Subdiaconatum susceptum cum patrimonio vero donato, illud donanti renunciat (sine ullo prævio pacto), et deinde Sacerdos ordinatur, occultando renunciationem? Affirmant Potest. de Exam. Ord. n. 77. Sed verius negat *Bon.* part. 5. n. 125. cum *Nav.* *Henriq.* *Avila*, *Sayr.* *Mol.* etc. et *Salm.* n. 83. cum *Sanch.* *Diana*, et *Philip.* Ratio, quia talis renunciatione est omnino nulla, ut supra vidimus; unde talis Sacerdos dicitur cum vero titulo ordinatus; poena autem Canonum per Trident. innovata non imponitur eis, qui patrimonium alienant, sed qui sine eo ordinantur. Nec obstat quod talis ordinatus de facto non percipiat fructus patrimonii; nam sufficit quod ipse possit fructus percipere, si velit. Idque confirmatur ex Decr. S. C. supra citato n. proced.

824. — Dubit. 4. An Clericus possit renunciare patrimonium sine licentia Episcopi, si habeat aliunde sustentationem? Adsunt tres sententiae. Prima sententia affirmat, quam tenent *Azor.* part. 2. l. 3. c. 4. q. 3. *Pal.* p. 11. num. 13. cum *Steph.* *Gratiano*, *Flaminio*, et *communiori* ut asserit; item *Garcia*, et *Mol.* ap. *Salm.* c. 6. n. 84. et probabilem putant *Tamb.* de *Ord.* loc. 7. c. 6. §. 4. n. 10. *Diana* part. 9. tr. 8. R. 23. et *Barb.* num. 90. cum *Menoch.* *Surdo*, *Cevall.* et *Cassano*; et expressè huic sententiae consentiunt *Sanchez Cons.* l. 7. c. 1. dub. 43. et *Vioa* qu. 8. art. ult. n. 6. v. Circa. Eam probant ex Trident. Sess. 21. c. 2. ubi dicitur: « Atque illa (*nempe patrimonia*, *Beneficia*, etc.) deinceps sine licentia Episcopi alienari nullatenus possint, donec Beneficium sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant unde vivere possint. » Si igitur (aiunt) non potest Clericus sine licentia Episcopi alienare patrimonium, donec aliunde habeat unde vivat; ergo bene potest, si habet unde vivat, etiam sine licentia Episcopi; qui ceterum in aliquo casu, putâ ad redimendos parentes captivos, et simili, potest dare licentiam alienandi patrimonium, quamvis Clericus non habeat unde vivat. Secunda sententia, quam tenent *Led.* et *alii ap.* *Vivam* q. 7. art. 9. n. 6, dicit tales alienationem esse illicitam, sed non invalidam; imò *Suar.* de *Censur.* D. 31. sect. 1. n. 38, dicit esse validam, etiamsi Clericus non habeat, unde vivat. Tertia verò sententia, quam tenent *Croix* num. 2286. *Barb.* All. 19. num. 90. cum *Quintanad.* *Campanile*, et *Ugol.* *Escob.* num. 382. cum *Marchino*, *Cenedo*, etc. ac *Salm.* cap. 6. num. 85. cum *Vasq.* *Philib.* et *Leand.* dicit hujusmodi alienationem esse invalidam, et illicitam. Ratio, tum quia, si Clericus non habet aliunde sustentationem, nec etiam Episcopus (ordinarie loquendo, ut intelligendum est Concilium) potest licentiam alienandi concedere; hoc enim significat particula illa *donec*, *nempe* quod Episcopus tum solùm licentiam dare potest, cum clericus habet unde vivat; tum quia patrimonium connumeratur inter bona ecclesiastica, et gaudet eodem privilegio, ita ut nequeat à principe seculari subjici collectis, prout habetur in cap. *Quoniam*, de *Censib.* in 6. Ergo tale patrimonium sine licentia Epis-

copi est inalienabile. Et huic tertiae sententiæ mihi magis habet adhædere, ob Decretum S. C. quæ die 4 februar. 1652, (apud Bened. XIV, Notif. 26. n. 9.) sic respondit : « Renunciationem patrimonii, ad cuius titulum Clericus simpliciter sacris Ordinibus fuit initiatus, absque licentia Episcopi factam, non sustineri, etiam post assecutionem Beneficii ad ejus vitam sustentandam sufficientis. » Adverte h̄c aliud Decretum emanatum à S. C. Conc. 5 Febr. 1604, ubi decisum fuit non esse vetitum Clerico hypothecare patrimonium, quod eam tamen partem fructuum, quæ supersit ad ejus sustentationem, non laute, sed tenuiter vivendo, iuxta Judicis ecclesiastici arbitratum.

§. III.

De obligatione deferendi habitum, et Tonsuram.

823. Qu. I. An peccent graviter Clerici non deferentes habitum ? — 826. Qu. II. An non deferentes Tonsuram ? — 827. Quando isti ob habitum et Tonsuram dimissam, amittant privilegium fori et Canonis ? — 828. An quid teneantur Sacerdotes vi obedientiæ, quam promittunt Episcopo ? An possint Religionem ingredi, Episcopo contradicente ? — 829. Quæ obligatio sit de Missis et precibus, quæ ab Episcopo imponuntur ordinatis ? — 850. De statutis in Concordato nostri Regni.

823. — PATER ex universo Jure Canonico, Clericos teneri deferre habitum et Tonsuram Clericalem; unde ex Trident. sess. 14. cap. 6, possunt suspensi habitum et Tonsuram non deferentes. Sed quær. I. An peccet mortaliter Clericis, qui habitum non deferat? Affirmat Panormit. ap. Pal. p. 18. n. 3, etiamsi ille sit tantum in minoribus constitutus, et probat ex cap. penult. de Vita, et honest. Cleric. Alii, ut Salmant. dicunt hunc non peccare graviter (ut revera sentit communis sententia), sed non excusari à culpa veniali, eò quod ipsi quoque tenentur suo statui se conformare. Alii verò communius dicunt hujusmodi Clericum nullam habere obligationem deferendi habitum : ita Escob. n. 488. Naar. c. 25. n. 110. Holzm. n. 103. et Pal. l. c. cum Arm. Syloest. Soto, et Ang. Et huic opinioni favet constitutio Sixti V Pastoralis, edita die 31 Januarii 1588, ubi declaratum fuit, habitum Clericalem non teneri deferre Clericos non recipientes pensionem, fructus, aut bona ecclesiastica sibi in una, vel pluribus vicibus reservata, et concessa, non excedentia valorem annum 60 ducatorum aureorum de camera. Id autem certum est de Clericis conjugatis, ut habetur in cap. Joannes, de Cleric. conjug. Imò, si sint bigami, non solum non tenentur, sed etiam non possunt habitum deferre, ex cap. Alternationis de Bigam. in 6. Majus dubium est de Clericis beneficiatis, vel in sacris constitutis, an hi peccent graviter, si habitum non deferant. Per se loquendo, non dubitandum hos graviter peccare, cùm ipsi temeritatis arguantur in Trid. sess. 14. cap. 6. his

verbis : « Tanta... hodie aliquorum inolevit temeritas, Religio- nisque contemptus, ut propriam dignitatem, et honorem Cleri- calē parvipedentes, vestes etiam deferant publicē laicales... » Propterea omnes Ecclesiasticae personæ... quæ aut in sacris fuerint, aut Dignitates, personatus, Officia aut Beneficia... ec- clesiastica obtinuerint, si postquam ab Episcopo suo... moniti fuerint, honestum habitum Clericalem.. non detulerint, per sus- pensionem ab Ordinibus, ac Officio, et Beneficio, ac Fructibus...; » necnon si semel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, et Beneficiorum coerceri... debeat. » Et h̄c insuper notandum, quod Sixtus V in Bulla, *Cum sacro- sancta*, edita die 9 Januarii 1588 (apud Barbos. in Trid. l. c. num. 4.), declaravit Beneficiatos non deferentes habitum in urbe, mandatisque super his editis sub certo termino non obedierint, præter alias poenias, ipso facto sine ulla alia monitione privatos esse quibuscumque dignitatibus, administrationibus, Officiis, Canonicatibus, Præbendis, Beneficiis, et Præstimoniiis. Dicit autem Cajetanus Summ. 2. Cleric. Peccata, tales non peccare mortaliter, nisi adit contumacia, aut contemptus; et adhærent Escob. n. 491. et Gobat. in Exp. tract. 8. n. 769. dicentes non esse mortale, nisi sit periculum causandi contemptum. Sed oppositum omnino tenendum, quia ex Concilio patet ipsam dela- tionem habitū laicalis esse parvipensionem honoris clericalis; ita communiter Sanch. lib. 7. cap. 1. dub. 49. Renzi p. 346. q. 5. Laym. c. 12. n. 2. cum Arm. Syloest. et Väsq. Pal. p. 18. n. 3. cum Vill. Salm. c. 3. n. 7. cum Bann. et Led. Barb. Alleg. 9. n. 11. cum Abb. et Henr. Escob. n. 491. cum Reg. et Hurt. ac Bon. p. ult. num. 2. cum Nunno, et communi.

Limitant verò 1. omnes præfati AA. et quidem probabilissimè, si id fiat ad breve tempus : nisi (aiunt Salm. n. 9. cum Bannez) quis habitum dimitteret, vel occultaret, ut alios deciperet, vel ut liberè per plateas deambularet, vel ut aliquod malum com- mitteret. Et sic pariter probant Diana p. 10. tract. 13. Res. 29. et Burghaber Centur. 2. cas. 59, non excusari à mortali Cleri- cum, qui in bacchanalibus excurreret per urbem larvatus. Li- mitant 2. Holzm. n. 103. et Pal. Laym. ap. Salm. ll. cc. si adit aliqua justa causa se occultandi, nempe ad vitandum periculum mortis, vel damni gravis.

826. — Quær. II. An peccent graviter Clerici non deferentes Tonsuram, sive Coronam (licet corona revera differat à Ton- sura, sed DD. confundunt). Alii, ut Panor. Sot. Sylo. etc. apud Tamb. de Ord. c. 2. §. 6. n. 16. affirmant de omnibus Clericis ex c. Clerici, 15. de Vita, et hon. Cleric. ubi dicitur : Coronam et Tonsuram habeant congruentem. Alii, ut ipse Tamb. cum Mar- chino, Pal. p. 18. n. 3. et Renzi p. 376. qu. 5. cum Henr. dicunt hoc, secluso contemptu, non esse peccatum mortale, etiam in Beneficiatis, et Clericis in sacris constitutis; quia (ut aiunt) ex nullo textu arguitur esse de hoc grave præceptum. Alii tamen, ut Sanch. lib. 7. c. 1. n. 49. Laym. c. 12. n. 3. Escob. n. 491. et

Vasq. Leand. ac Hurt. apud eundem Tamb. l. c. dicunt Clericos in sacris constitutos, et Beneficiatos graviter peccare, si Tonsuram seu Coronam non deferant; idque confirmatum potest alicui videri ex Concil. Lateran. sub Leone X. (sess. 9. apud Merb. p. 279. qu. 15.), ubi sic habetur : « Clerici in sacris consti-
tituti barbam nec comam nutrient, sed tonsuram ferant; si
» quis contra fecerit, excommunicationem incurrat. » Sed huic responderi posset, quod hoc Concilium, præcipiendo Tonsuram, non sit locutum propriè de Corona, sed potius de abrasione comæ, innovando Canones Conciliorum Roman. sub Zacharia Papa, et Gregorio XI (apud eundem Merbes. ibid.) ubi dicebatur : *Si quis ex Clericis comam relaxaverit, anathema sit.* Unde saltem non est certum quod excommunicatio fuerit imposta in non deferentes Coronam; et etiam quoad comam deferentes, hodie propter usum plurimorum, adhuc Romæ degentium, (modo coma sit moderata), non videtur poena illa excommunicationis vigere. Cæterum, quoad qualitatem peccati pertinet, Laymann, et Escobar ll. cc. pari modo loquuntur de non deferente Coronam, ac de non deferente habitum. Probabiliter tamen ait Croix lib. 4. n. 1372. facilius mortaliter peccari non deferendo habitum, quam coronam; quis enim (dicit) arguet Sacerdotem de mortali, si per 6 vel 8 hebdomadas coronam non deferat, etiamsi nullum de ea vestigium appareat ?

827. — Plura autem hinc sunt notanda pro complemento hujus materiae. Notandum I. quod Clericus non deferens habitum, et Tonsuram, si tertio admonitus ab Episcopo non emendatur, amittat privilegium, non solum fori, sed etiam Canonis, ex cap. Contingit. 45. de sent. excom. Idemque dicitur de Clerico se immincente in negotiationibus secularibus, omissis divinis Officiis, ex cap. Ex litteris. 16. de Vita, et honest. Cleric. Idem de gestante arma militaria in habitu laicali, si post tertiam monitionem, Clericalem non resumat. Quod si talis Clericus armis militaribus induitus insuper enormitates committat, privatur privilegio Canonis, ut habetur ex cap. *Si quis suadente. Caus. 17. qu. 4.* Dubitatur autem, an hic amittat ipso facto etiam privilegium fori? Affirmant aliqui apud Fagnan. in d. cap. Contingit num. 14. Sed ipse Fagnan. cum Alexandro, Jo. Andrea, et Petro de Angar. etc. dicit, et probat ex pluribus juribus, non amittere privilegium fori, nisi post trinam monitionem. Hoc tamen intelligitur de Beneficiatis, et Constitutis in sacris, nam de Clerico in minoribus statutum est in Tridentino sess. 23. cap. 6. quod : « Is privilegio fori non gaudeat, nisi... Clericalem habitum, et tonsuram deferens, alicui Ecclesie de mandato Episcopi inserviat, vel in Seminario... aut in aliqua schola... de licentia Episcopi... versetur. » Dicunt autem hinc Salm. c. 7. n. 64. cum Farinac. et Philib., quod particula illa *Et valet pro Vel.* Sed probabiliter tenent oppositum Palaus part. 2. n. 7. et Barb. in Trident. loc. cit. n. 21. et Alleg. 12. n. 19. cum Riccio, Armendar. et Bellet. dicentes quod Clericus in Minoribus

ribus, ut gaudeat privilegio fori, teneatur deferre simul habitum et Tonsuram, et Ecclesiae deservire. Sufficit vero, quod inseriat alicui Ecclesiae, etiamsi non sit illa, cui de mandato Episcopi fuerit adscriptus, ut declaravit S. C. die 23 Januar. ann. 1603 apud Bened. XIV de Synodo l. 12. cap. 6. n. 5. Idque tantò magis currit, si nulli Ecclesiae sit adscriptus, ex alio Decreto ibid. edito i Februarii 1614. Pro his autem Minoristis non deferentibus habitum et Tonsuram, nulla præexistit monitio, ut preventur privilegio fori, prout docet Bened. XIV c. 2. n. 1. et Fagnan. in cap. *Si quis de Foro Compet.* Diximus privilegio fori; nam secus dicendum de privilegio Canonis, ut tenent Gonzal. Garcia, et Comitol. apud eundem Bened. loc. cit qui testatur hanc fuisse constantem sententiam S. C. Concilii, afferens plures ejusdem Decisiones, contra de Luca. Casu vero quo Clericus hic, non adimpletis conditionibus Tridentini, commiserit aliquod crimen, licet ipse nequeat allegare privilegium fori, potest tamen Episcopus eum sibi vindicare a Judice seculari, juxta Decretum S. C. approbatum à Pontifice, ut refert Bened. n. 4. Si tamen quis habitum dimissum reassumit, dummodo non sit in fraudem, ad pristina restituatur privilegia, ut docet idem Bened. c. 2. n. 1. cum communi DD. in cap. un. de Cleric. conjug. in 6. et pluribus Decretis S. C. Tunc autem præsumitur in fraudem reassumere, si in causa criminali jam sit in carcерem conjectus, aut dimissus sub fidejussione, ut Fagnan. in c. Magnus de Obligat. cum Decr. S. C. et idem Bened. l. c. In causa vero civili, si habitum reassumat, postquam fuerit citatus ad forum seculare. Bened. ibid. cum Decr. S. C. edito die 30 Martii 1686.

Eodem privilegio fori gaudent Clerici conjugati habitum, vel Tonsuram deferentes, et alicui Ecclesiae de mandato Episcopi deservientes, si unam solam virginem duxerint, ex c. 2. De Foro compet. Vide Salmant. c. 7. n. 69. Sed notandum, quod in cap. ultim. de Temp. Ord. in 6. prohibetur conjugatis conferri Tonsura, nisi velint ipsi Religionem profiteri, vel sacros Ordines suscipere, quod autem non licet eis sine uxoris licentia.

828. — Not. I. Sacerdos in sua Ordinatione promittit obedienciam Episcopo. Hinc queritur, ad quid teneantur Sacerdotes vi hujus obedientiae? Noster SS. P. Bened. XIV in Constitut. Ex quo dilectus, emanata die 14 Januarii 1747 (in Bullar. t. 2. n. XXV. v. De reverentia), sic explicat : « Agnoscamus Presbyterum hujusmodi promissionis vigore ea lege inter alias adstrictum teneri, ut a servitio Ecclesiae, cui addictus fuerit, discedere nequeat sine licentia Episcopi. » Hoc tamen intelligendum, nisi Presbyter, etiam Parochus, velit transire ad aliquod Monasterium, vel Regularem Canonicam, ut habetur in cap. Duo sunt. Can. 19. q. 2. Tunc enim (ut ibi statuit Urbanus II.) potest liberè discedere, etiam contradicente Episcopo. Poterit tamen Episcopus, ut ait Papa Bened. in praefata Bulla, Clericum suum revocare ex justis causis, etiam post professionem, nempe si Ecclesia ex illius absentia gravem jacturam pateretur.

ut ibi dicit *Innoc. IV*, (vide dicta *Tom. 3. l. 4. n. 75*). Per *to* autem jacturam, intelligit Pontifex læsionem sive damnum Ecclesiae, dum affert doctrinam Abbatis Panormitani, qui sic ait: *Sed si Ecclesia graviter lœderetur, esset rovocandus*. Unde concludit idem Pontifex Benedictus: *Et sic satis prouisum est etiam Episcopo, qui factum Clerici sui ad regularia Claustra, se invito, impugnare velit.*

829. — Not. II. aliquid circa Missas et preces, quæ in Ordinatione imponuntur ordinatis ab Episcopo. Quoad obligatiōnem pertinet, alii (ut *Suar. Less. Laym. et Caputaq. apud Croix. n. 2319.*) putant persolvendas esse sub mortali. Alii tamen ibi (ut *Sot. Val. Dian. Pal. Pell. Gob. etc.*) dicunt probabiliter hujusmodi obligationem esse decentiæ, non autem sub peccato; saltem tenet *Croix*, non esse sub gravi, cum id Episcopi haud declararint. Quoad applicandas autem dictas Missas, sedulò consideranda sunt verba, quæ dicit Episcopus, videlicet: « Post » primam Missam tres Missas dicite, unam de Spiritu sancto, » aliam de Beata Virgine, et tertiam pro Defunctis; et etiam » Deum pro me orate. » Ex quibus verbis rectè infert *P. Mazzota, de Sacrif. Miss. cap. 4. §. 3.* non esse obligationem applicandi prædictas Missas juxta intentionem Episcopi, dum ibi præscribitur tantum, ut initiati pro eo orent; ideoque ipsi bene possunt Missas pro aliis applicare etiam cum stipendio. Patet autem quod hujusmodi Missæ non priùs dicendæ sunt, quam adveniant dies non impediti.

An autem Neo-præbyter pro Missa, quam celebrat cum Episcopo, possit stipendum accipere? Negat *La Croix l. 6. p. 2. n. 2323.* eò quid petens Missam videatur requirere Missam cum omnibus cæremoniis et actionibus, quæ peraguntur à Sacerdote in altari. Sed aliter opinatur *Bened. XIV de Sacrific. Missæ l. 3. c. 16. n. 10.* urgens exemplum Sacerdotum Græcorum cum Episcopo celebrantium, qui alias plerumque carere deberent eleemosyna.

850. — Not. III. id quod habetur statutum anno 1741 circa Ordinationem promovendorum in Concordato inito inter Sanctam Sedem, et Majestatem nostri Regnantis Caroli III quem Deus sospitet, ubi sic habetur: I. *Niuno potrà esser da ora innanzi promosso alla prima Tonsura, se non che à titolo di Beneficio, o Cappellania perpetua, le di cui rendite, detratti i pesi, ascenderanno almeno alla metà della tassa stabilita pel patrimonio sacro della Diocesi del Promovendo.* II. *Giudicando qualche Vescovo veramente utile, o necessario alla Chiesa conferir la prima Tonsura à qualche giovanе, benchè non abbia verun Beneficio, potrà farlo; ma nel solo caso, che abbia il medesimo una pensione ecclesiastica perpetua della rendita, che ascenda almeno alla metà della tassa stabilita pel patrimonio sacro nella sua Diocesi, o l'intiero patrimonio: il quale, per evitare qualunque frode o inganno, non potrà costituirsi da ora innanzi, che unicamente sopra beni stabili, e sopra annue rendite fisse, e dovrà regolarsi*

à tenore della tassa Sinodale di ciascuna Diocesi, purchè non sia esso patrimonio nè in minor summa di ventiquattro ducati, nè in maggiore di quaranta. III. Oltre al requisito del Beneficio, Cappellania perpetua, o pensione ecclesiastica perpetua, nella maniera spiegata di sopra, o d'ell intiero patrimonio, à niuno potra conferirsi la prima Tonsura, il quale dopo aver terminati dieci anni di sua età, non sia andato à dimorar almeno per un triennio in qualche Seminario, o Convitto Ecclesiastico; e dove ciò non possa farsi, non abbia almeno portato per tre anni l'Abito Clericale con licenza del proprio Ordinario, ed in tutto il triennio, o almeno per la maggior parte delle feste di precesto di ciascum d'etre anni non abbia servito a qualche Chiesa, nella maniera che gli sarà dal proprio Vescovo prescritta, computando questo servizio colla dimora, che arebbe dovuto fare in qualche Seminario, o Convitto ecclesiastico, etc. Ac ultimo loco dicitur: Chiunque sarà promosso alla prima Tonsura, agli Ordini minori, o agli Ordini sacri contro la forma prescritta nel presente regolamento, oltre alle pene di sopra accennate, rimarrà perpetuamente sospeso d'all esercizio d'ell ordine già conferitogli. E chi laora così ordinato, o pure gli avrà a tal effetto concedute le Dimissorie, se sarà Vescovo, sarà sospeso per un anno dalla collazione degli Ordini, e d'all esercizio de Pontificali: e non essendo Vescovo, ma Prelato inferiore colluso de Pontificali, sarà sospeso per sempre d'all esercizio de medesimi; e non avendo luso di essi, come pure quaque altra persona constituita in dignità, per sempre sarà sospeso d'all esercizio d'ell officio, e d'e suoi Ordini. An autem hæc suspensiō sit latæ, vel ferendæ sententiæ? Vide dicenda de *Cens. l. 7. n. 8.*